

Friskolan Mosaik i Falun Ekonomisk Förening

Org.nr. 769614-9751

Beslut för fritidshem

efter tillsyn av Friskolan Mosaik i Falun Ekonomisk
Förening

Tillsyn av Friskolan Mosaik i Falun Ekonomisk Förening

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Friskolan Mosaik i Falun Ekonomisk Förening (769614-9751) under hösten 2015. Tillsynen har avsett det samlade ansvarstagandet för utbildningen inom skolformen fritidshem.

Måluppfyllelse och resultat

Det finns ingen nationell statistik över måluppfyllelsen i fritidshemmet. Enligt Skolinspektionens enkäter inför tillsynen av grundskolan känner sig majoriteten av eleverna trygga i skolan. Enligt huvudmannens egna uppgifter från skolans trivselenkät känner sig majoriteten av eleverna trygga i skolans lokaler.

Översikt över konstaterade brister i verksamheterna

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna	Ingen brist konstaterad	
2. Utveckling av utbildningen vid skolenheterna	Föreläggande	2016-07-01

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens tillsyn visar att det finns stora brister i det systematiska kvalitetsarbetet för fritidshemmet. Huvudmannen följer inte upp verksamheten utifrån de nationella målen och det genomförs inga analyser av uppföljningsresultatet som resulterar i beslut om utvecklingsåtgärder.

Av tillsynen framkommer även att det finns brister i det målinriktade arbetet som ska bedrivas för att motverka kränkande behandling av elever.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Friskolan Mosaik i Falun Ekonomisk Förening att senast den 1 juli 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Utveckling av utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska arbeta kontinuerligt och långsiktigt för att utveckla och förbättra utbildningen i inom väsentliga områden, i syfte att säkerställa likvärdighet och kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen skaffar sig kunskap om nuläget vid skolenheterna. Denna nulägesbild ska bland annat innefatta resultat som knyter till det syfte som utbildningen har enligt nationella styrdokument. I arbetet ingår också att följa upp de centrala förutsättningar som huvudmannen ger skolenheterna, för att de ska kunna ge eleverna en god utbildning. Huvudmannen analyserar sedan orsakerna till bristande måluppfyllelse, resultat och förutsättningar, vilka förbättringsåtgärder som behövs, samt vidtar dessa åtgärder.

När huvudmannen formulerar nulägesbilden ska denna bygga på uppgifter som rektorerna tagit fram i sitt eget kvalitetsarbete vid skolenheterna, men också på uppgifter huvudmannen själv samlat in (exempelvis nationell statistik, tillsyns- och granskningsrapporter, anmälningar om kränkande behandling, etc). Det ska därför finnas en koppling mellan huvudmannens kvalitetsarbete, och det kvalitetsarbete som rektorn tillsammans med lärare, övrig personal och elever genomför vid skolenheterna.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Friskolan Mosaik i Falun Ekonomisk Förening inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen följer upp resultat inom utbildningen, och dokumenterar denna uppföljning. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar huvudmannen om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Huvudmannen planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 3 och 6–7 §§ skollagen)
- Huvudmannen ser till att det inom ramen för utbildningen bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.
- (6 kap. 6–9 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Se till att följa upp resultat inom utbildningen och dokumentera denna uppföljning.
- Se till att utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder och dokumentera de beslutade åtgärderna.
- Se till att planera för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomföra dessa. Planeringen och genomförandet ska dokumenteras.
- Se till att det inom ramen för utbildningen bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.

*Motivering till bedömning av brist**Systematiskt kvalitetsarbete*

Enligt skollagen ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete genom att kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 304) anges att alla som deltar i en utbildning ska erbjudas en verksamhet som är likvärdig och av god kvalitet. Systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete måste därför bedrivas i varje skola och verksamhet och av varje huvudman. Utveckling och utvärdering av fritidshemmets arbete med värdegrundsfrågor är en självklar del i detta. Arbetet med att utveckla verksamheten är en process där en analys och värdering bl. a. av fritidshemmets resultat och redan vidtagna åtgärder måste ligga till grund för beslut om åtgärder för förbättring. Det innebär att huvudmannen ska ha ett kvalitetssystem med struktur, rutiner, processer och resurser, vilket är en förutsättning för ledning och styrning av verksamheten. Syftet med allt kvalitetsarbete är att det ska leda till förbättringar. Det är därför ytterst angeläget att kunskapen om eventuella brister i en verksamhet verkligen följs av åtgärder för förändring och förbättring.

Av Skolverkets allmänna råd med kommentarer om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98), framgår att systematiskt och kontinuerligt innebär att arbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt med fokus på långsiktig utveckling. Varje huvudman måste därför hitta sina former och rutiner för kvalitetsarbetet. Utgångspunkten är alltid den samma, att

identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen.

Av Skolinspektionens intervjuer med rektorn och huvudmannen framkommer att det har påbörjats ett arbete med att skapa rutiner och strukturer för uppföljning av fritidshemsverksamhetens resultat. Skolinspektionen har tagit del av en arbetskopia av dokumentet "Arbetsplan för fritidshemsverksamheten Friskolan Mosaik" där mål för fritidshemsverksamheten finns dokumenterade, målen överensstämmer med de nationella målen. Dock framkommer i intervjuerna att måluppfyllelsen på fritidshemmet inte följs upp, ett exempel som ges är att elevenkäten som genomförs i grundskolan inte innehåller några frågor som fokuserar på fritidshemsverksamheten.

I Skolinspektionens intervju med personal från fritidshemmet beskriver personalen att målen för fritidshemmet framgår av fritidshemmets arbetsplan. Vidare framkommer att personalen utvärderar de aktiviteter som de genomför i den dagliga verksamheten men att någon utvärdering av fritidshemmets uppsatta mål inte görs.

I Skolinspektionens granskning av de dokument som huvudmannen inkommit med inför tillsynen framkommer att huvudmannen inte dokumenterar det systematiskt kvalitetsarbetet för fritidshemmets verksamhet. Vidare framkommer av intervjuer med rektorn och huvudmannen att rektorn regelbundet följer upp fritidshemmets verksamhet genom muntlig dialog med personalen. I den dialogen kan utvecklingsåtgärder identifieras, vilka rektorn vid behov lyfter till huvudmannen. Exempel på utvecklingsåtgärder som rektorn och huvudmannen nämner är nyttjandet av resurser och lokaler.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns stora brister i huvudmannens systematiska kvalitetsarbete för fritidshemsverksamheten. Den uppföljning som görs av fritidshemmet rör mer praktiska frågor och fokuserar inte på arbetet mot de nationella målen för fritidshemmet. Bristerna i huvudmannens uppföljning innebär vidare att huvudmannen i stor utsträckning saknar ett underlag som kan analyseras för att identifiera orsaker bakom måluppfyllelsen och för att kunna fatta ändamålsenliga beslut som leder till utveckling av verksamheten. Uppföljning, analys, planering och beslut om utvecklingsåtgärder ska dokumenteras. Detta är något som inte sker idag.

Kränkande behandling

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Vidare anges att huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Huvudmannen ska vidare se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska redovisas i efterföljande års plan.

Av Skolverkets allmänna råd "Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling" framgår att planen mot kränkande behandling ska vara anpassad till de särskilda förhållanden som råder i den egna verksamheten. Planen ska innehålla en kartläggning som ligger till grund för en bedömning av vilka insatser som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling under det kommande året (SKOLFS 2012:10).

Skolinspektionen har tagit del av skolans plan mot kränkande behandling som enligt rektorn är gemensam för grundskolan och fritidshemmet. I denna plan framgår inte vilka konkreta åtgärder som ska vidtas i fritidshemmet för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever.

Av Skolinspektionens intervju med rektorn framkommer att en gemensam kartläggning av verksamheten i fritidshemmet och grundskolan genomförs två gånger per år i form av en elevenkät. Vid intervjutillfället fick Skolinspektionen ta del av dessa enkätfrågor. Enkäten innehöll dock inga frågor gällande fritidshemmets arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever.

I Skolinspektionens intervju med personal från fritidshemmet beskriver personalen att elevenkäten analyseras i arbetslagen och analysen med tillhörande utvecklingsåtgärder dokumenteras i arbetslagens arbetsplaner. Av Skolinspektionens granskning av arbetslagens arbetsplaner framkommer inte vilka konkreta åtgärder som ska vidtas i fritidshemmet för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever utifrån en kartläggning av verksamheten.

Skolinspektionens bedömning

Ett målinriktat arbete mot kränkande behandling, innefattar att man utifrån konstaterade behov i verksamheten vidtar konkreta åtgärder för att motverka kränkande behandling av elever. För att detta arbete ska vara systematiskt och målinriktat behöver detta arbete även dokumenteras och följas upp i en plan mot kränkande behandling.

Av den plan mot kränkande behandling och den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av, och i intervju med rektorn framkommer att det saknas en tydlig kartläggning av fritidshemmets verksamhet. Skolinspektionen bedömer vidare att den analys som arbetslagen gör utgår från grundskolans verksamhet, och att de åtgärder som tagits fram inte omfattar eller synliggör behov och åtgärder fritidshemmets verksamhet.

Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att det finns brister i det målinriktade arbetet mot kränkande behandling och i fritidshemmets plan mot kränkande behandling.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Friskolan Mosaiks verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Mosaik i Falun Ekonomiska Förening att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att huvudmannen uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska ge rektorn och övrig personal vid skolenheterna förutsättningar, så att utbildningen är likvärdig och av hög kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen ser till att de förutsättningar för att bedriva en utbildning av hög kvalitet (i form av till exempel en stabil elevprognos och budget) som denne hade vid godkännandet som huvudman fortfarande gäller. I arbetet med att skapa nödvändiga förutsättningar ingår bland annat också att säkerställa att de rektorer som är anställda att leda verksamheten har den behörighet och kompetens skolförfattningarna kräver. I arbetet ingår också att förse skolenheterna med nödvändiga materiella och personalmässiga resurser, så att målen för utbildningen kan nås. Dessa resurser måste också organiseras på ett ändamålsenligt sätt, så att skolenheterna kan använda dem för det syfte de är

Beslut

2016-01-19
8 (10)

Dnr 44-2015:5410

avsedda för. Den enskilda huvudmannen har också ett fungerande system för att ta emot anmälningar om kränkande behandling av elever. I de fallen utreds kränkningarna och åtgärdas vid behov.

På Skolinspektionens vägnar



Andreas Mehnert
Beslutsfattare



Sara Carlsson
Sara Carlsson
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Friskolan Mosaik i Falun Ekonomisk Förening

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Friskolan Mosaik i Falun Ekonomisk Förening

Fritidshemmet ingår i skolenheten Friskolan Mosaik som är en F-9 skola i Falu kommun med tillstånd att bedriva förskoleklass, grundskolans årskurser 1-9 och fritidshem enligt beslut (dnr 43-2008:1067) den 1 januari 2009.

Huvudman för skolan är Mosaik i Falun Ekonomiska Förening med organisationsnummer 769614-9751.

Vid tidpunkten för Skolinspektionens tillsyn hade fritidshemmet, enligt uppgift från rektor, 114 elever inskrivna, fördelade på tre avdelningar.